

Minden ingyen van, ami igazán fontos az életben.

Ingyen kapjuk magát az életet, szülein, nevelőink, tanítóink és gyógyítóink szeretetét. Mivel fizethetnénk nagy oktatóink megvilágosító mondataiért, miféle ellenértékkel honorálhatnánk a kultúrtörténet nagy alkotóinak, tudósainak, felfedezőinek életművét? Feltételek nélkül, ingyen táplál minket az a nemzet, amelybe Isten akaratából születünk, fizikai, lelki és szellemi táplálékkal: Elképzelhető bármiféle fizetség régmúlt nemzedékek népdalokat, népművészetet termő alkotásáért? Megszolgálhatunk bármi módon is a nyelvért, amely aztán életünk minden másodpercében leghűségesebb evilági kísérőnk lesz, nem hagy el minket semmilyen állapotunkban, amíg az utolsó szó el nem hagyja ajkunkat? Csak ingyen kaphatunk és adhatunk igaz szerelmet, amiből az emberi élet fennmaradása fakad a földi, fizikai létezésben. A nagy bajainkból megmentő váratlan és érthetetlen segítségnek (mindnyájunknak része volt már ilyenben) nincs ára. Életre szóló, meghatározó élményeink értékét semminemű vagyoni természetű dologgal nem fejezhetjük ki. De hétköznapjaink apró örömeit sem, amelyek pedig annyi életörömet és életerőt adnak nekünk: gyermekek nevetése, egy koldus szép hegedűhangja, a pincér előzékenysége annyi kedves derűvel tölti be szívünket, s nagyon jól tudjuk, mindezt nem azért kapjuk, mert támogatjuk az óvodai alapítványt, pénzt dobunk a koldus hegedűtokjába, vagy ki fogjuk fizetni ebédünk számláját a kifőzdében.

Hosszan-hosszan, a végtelenségig lehetne sorolni azokat a legdrágább adományokat, amelyeket ingyen kapunk és csakis ingyen kaphatunk. És alig hiszem, hogy létezhet józan ítélőképességű ember, aki kétségbe vonhatná az ingyenességek meghatározó jelentőségét az emberi életben. A pénzimádó, pénzvallású szolgáló erkölcsi halálának is éppen az az oka, hogy pénzhívóként fizetni és fizettetni akar azért, ami csak ingyen járhat, s ebben a vesszőfutásban megsemmisül emberi mivolta: a pénz elfogy, a gyalázat megmarad.

Meg sem kísérrelhetjük a leltárt, neki sem gyűrűközhetünk az egyenleg

felállításának. Elég csak elkezdőnünk a számbavételt, s máris megmutatkozik a végeredmény lényege: egyáltalán nem is létezhetnénk a múltban és napról-napra ingyen kapott értékek, adományok nélkül.

Mégis, egészen más, sőt ellentétes irányú közhelyek divatoznak manapság: „Mindenért fizetni kell!” – mondják, majd a beszélgetőtárs, aki buzgón bólogat e bölcsességre, végső igazságként hozzáteszi: „Semmit nem adnak ingyen!”

Vajon mi a viszony e rezignált közhelyek és az életmeghatározó ingyenességek kétségtelen tapasztalatai között? Csak az egyik, vagy csak a másik igaz? Vagy talán megfelelő árnyalással mindkettőnek van igazsága a maga helyén: az ingyenség elvének és a „mindenért fizetni kell” elvének is?

Ellenállunk annak a fölöttebb erős csábításnak, hogy azt fejtjük ki: amiért többet kell fizetnünk, sok esetben éppen károsabb és rombolóbb, azaz végső soron értékteleenebb, viszont minél teljesebben áldozatból fakadóan ingyenes valami, annál értékeesebb. Mindez mélységesen reális tapasztalat, de most az okokat keressük.

Inkább azzal a nagyon is időszerű, kézenfekvő, köztévedésként pusztító elvvel foglalkozzunk, amely megoldásul a következő „igazságot” kínálja: „Mások az élet erkölcsi törvényei, és mások a gazdasági-pénzügyi működés törvényei. Az előbbi területen lehetséges, sőt akár szükségszerű is bizonyos helyzetekben az ingyenség, az utóbbi területen azonban – a pénz beszél, a kutya ugat.” Ahogyan Samuelson idézi háromkötetes Közgazdaságtanának Epilógusában a bölcsék kövének tartott nagy közgazdaságtani alaptételt: „Nincs ingyen ebéd”.

Az elemi kérdés tehát: Létezik-e ingyenség a gazdaság területén?

A kérdés nagy jelentőségű, mert az emberi lény földi, fizikai egzisztenciájának létfeltételeit a gazdaság teremti meg, ezért a válasz, kihatással lévén a gazdasági berendezkedésre, az ember földi létezésének feltételeit befolyásolja.

„A fejsze pedig immár a fák gyökerére vettetett”

(Mt 3,10)

Ha magának a gazdaságnak a létfeltételeit vizsgáljuk elfogulatlanul, egyedül a valóságra figyelve, s lehántva magunkról a közfelfogás és a pénzhatalmi világpropaganda szuggesztíóját, arra a manapság meglepőnek számító eredményre jutunk, hogy az ingyenességek éppoly meghatározók a gazdaság létfeltételeit illetően, mint amennyire azok az egyén létezése szempontjából.

Ingyen kapta az ember a Földet, a föld termőerejét, ásványkincseit, a növény- és állatvilágot. Az állatok háziasítása, majd tenyésztése-nemesítése, a növénytermesztés kultúrája az ingyen kapott alapokból él. Ingyen van a napfény, s a Földet körülölelő kozmikus erőáramlás, amelynek jelentőségét egyre inkább kezdi felismerni a természettudomány. A kozmikus természeti működés ingyenségéből sok további meghatározó, ingyen áldás következik. Ki fizethetne a termékenyítő, tisztító, energiát adó esőért („égi áldás” – mondja a magyar földműves), a frissítő, beporzó, kimeríthetetlen erőforrást kínáló szélért? A földi fizikai-kémiai-biológiai valóság más, összességében valóban kimeríthetetlen energiaforrásaiért? Miféle gazdasági teljesítménnyel teremthetné meg az emberiség az ellenértékét annak a végtelenül finom, érzékeny és sérülékeny természeti egyensúlynak, amely létrehozta és fenntartja az ember számára azt a vékonyka kis létsávot, amelyen belül létezni tud fizikai valójában? Minden pillanatban létesül és fennmarad ez az egyensúly – tökéletesen ingyen. Vajon nem ugyanilyen ajándék egy nemzedék számára az emberiség kialakult, adott tudatállapota, amely például a magas szervezetségű munkamegosztást lehetővé teszi a társadalomban? Vagy, egyre közelebb lépve a gazdaság közvetlenebb feltételeihez, nem ingyen adománya-e az emberi tudatfejlődésnek, bármily meghökkentőnek tűnhet is az első pillanatra – maga a pénz? Senki nem gondolhatja, hogy bármilyen summa tényleges ellenértékét képezheti a gazdasági fejlődést valóban elősegítő nagy felismeréseknek, felfedezéseknek – függetlenül attól, hogy a felismerő vagy felfedező nyomorban vagy dúsgazdagon halt meg. Tovább közeledve a gazdaság mindennapi

működéséhez: tragikus tévedés, hogy a munkáltató a munkavállaló munkáerejét vagy képességeit „veszi meg” és fizeti ki a munkaerőpiacon: Nem, a munkáltató számára a munkavállaló munkáereje és különböző képességei – ugyancsak bármennyire meghökkenítő is – ingyen adományként vannak jelen, melyekhez csak teljes tisztelettel szabadna viszonyulnia. Amiért pedig fizet, az kizárólag a munkavállaló munkaproduktuma, legyen az akár fizikai, akár szellemi természetű produktum. De ez a viszony kölcsönös: a munkavállaló számára ugyanígy ingyen adomány a munkáltató vállalkozói fantáziája, tudása, képességei, s ezekhez egy egészséges szellemű működésben a munkavállaló tisztelettel és megbecsüléssel viszonyul. Amiért pedig a munkavállaló a munkáltatónak dolgozik, az a munkaadó produktuma: az élő, működő, a társadalom által igényelt tevékenységet folytató, tehát vevőkörrel rendelkező vállalkozás, amelynek a munkavállaló is egyik eleme.

A szorgalmas, becsületos munka példája is ingyen adomány a felnővekvő nemzedékek számára. Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a gazdaság számára milyen óriási jelentőségük van a munkára, mégpedig tisztességes munkára motiváltság követendő mintáinak. A példát mutató saját belső tisztessége és előmenetele érdekében dolgozik úgy, ahogyan dolgozik, de az őt szemlélők számára ingyen ajándék az a vonzó kép, amely követésre érdemes.

Egy szó, mint száz: az ingyenesség át- meg áthatja a gazdaságot az elemi létfeltételektől kezdve a mindennapi munka részletjelenségeiig. Minden

emberi lény, kivétel nélkül, a leg- gazdagabbtól a legszegényebbig, a letehetségesebbtől a legsúlyosab- ban fogyatékosig ezen ingyen adománnyokból él, létezni sem tudna nélkü- lük. Nincs tehát kivétel: bárhová született valaki, bármilyen helyzetbe hozza is a sorsa, teljes azonosság van a kozmikus-természeti-emberi ingyenességekre való rászorultság tekintetében. Akik félreértik a kérdést, és nem vizsgálják a valóságot kellő mélységgel, hajlamosak azt hinni, hogy ez a rászorultság a „hátrányos helyzetű”, az „elmaradottsággal” stb. van összefüggésben. Nem! Az előnytelen adottságok kiegyenlítése a már működő gazdaság eredményei- nek társadalmi elosztásától függ. Az ingyenességek előbbieken vázolt alapfeltételeire azonban egyformán rászorul a legfejlettebb és a legfejlet-lenebb gazdaság is.

És most ezt húzzuk alá, amilyen erővel csak lehet: mindenki, a mul- timilliárdos is, fizikai-gazdasági eg- zisztenciája tekintetében is az ingy- en adományok felfoghatatlanul gazdag áramlásának jóvoltából él.

Az ingyenesség elvének megértése és szem előtt tartása nélkül tehát nem lehet hosszú távon életképes társadal- mi-gazdasági berendezkedést meg- valósítani. Az ingyenesség egész lé- tezésünknek meghatározó, egész éle- tünket végigkísérő alapfeltétele, ez elfogulatlan, logikus, racionális gon- dolkodással belátható, ezért mindan- nak a messzemenő következmény- nek, ami az ingyenesség létmehatá- rózó igazságából fakad, civilizációs gondolkodásunk alappillérvé kell vál- nia – ha persze a kozmikus-termé- szeti-emberi valósággal összhang- ban, nem ellenséges viszonyban kívá- nunk élni

Alapvető kérdés, hogy ezek az ingyenességek véletlenül, „csak úgy” adot- tak-e, vagy az adománnyok mögött adománnyozó is van. A szellemi világnak a kozmikus-termé- szeti működést megha- tározó hatásáról a legvázlatosabb fejte- getés is szétfeszítené ennek az írásnak a kereteit. Most csak egy idézet László Ervintől, a híres termé- szettudóstól: „A csillagfizikusok azt találták, hogy nem- csak az életfolya- matok igazodtak a kozmosz fizikai fo-

lyamataihoz..., hanem a kozmosz fizi- kai jellemzői is finoman rá vannak hangolva azokra a feltételekre, am- melyek között az élet kifejlődhetett. ... Az állandók talán azért vannak ilyen fi- noman egymáshoz igazítva, hogy éppen az őket vizsgáló emberek kifejlődésé- hez vezethessenek? Vagy talán min- den természetes magyarázat kudarcot vall, és itt állunk egy kozmikus építő- mester által céltudatosan megtervezett világ előtt?” („Kozmikus kapcsolato- k”, Magyar Könyvklub 1996, 74–76. old.) Egy matematikus szelle- mes képe szerint: annak a valószínűsége, hogy a kozmikus paraméterek kö- zött az élet kialakulásához vezető fi- nom összhang véletlenül jött létre, nem nagyobb annál, mint hogy egy roncsstelepen végigszárguló forgószél révén egy működőképes helikopter áll elő. Lessing, a nagy természettudós pedig így fogalmazott: „A véletlenről beszélni istenkáromlás.” Egyébként az alábbiakban felvázolandó objektív szükségességek szempontjából tel- jesen közömbös, hogy valaki materia- lista-e, vagy tudatában van a szellemi világ létezésének, jelenvalóságának és hatásának. Egy atomrobbanás, egy ház összeomlása vagy egy földrengés nincs tekintettel arra, hogy azok, akik elpusztultak, ismerték, elismerték vagy tagadták-e az atomfizika, a stati- ka vagy a geológia törvényszerűségeit. Azoknak viszont, akik ismerik a törvényeket, tudják, mit lehet és mit nem, s tisztában vannak a következményekkel, több esélyük van arra, hogy elkerüljék a katasztrófát. A pé- ldákban szereplő fenyegetettség fenn- áll: az ember földi egzisztenciájának alapfeltételeiben jelen lévő ingyenes- ségek, s ezek következményei nem kevésbé szigorú törvényszerűségekké- l függnek össze, mint amilyenek a fizi- ka törvényei.

Mindez objektív tény. Vallásos meggyőződéstől, vagy bármilyen élet- szemlélettől függetlenül bárki belá- thatja, feltéve hogy képes az elfogulat- lan gondolkodásra. S ha minden alap- vető dolgot ingyen megkapott az ember, e létfeltételek ingyen élvezett birtokában aztán rajta a sor: milyen vi- szonyokat valósít meg saját körén be- lül, s hogyan bánik az őt körülvevő természeti valósággal. Vagyis mikép- pen cselekszik abban, amiről tehet. Mert az ingyen kapott alapfeltételek- ket illetően tehetetlen: ha ezek megvan- nak, élhet, ha nincsenek, elpusztul. De belső és külső berendezkedésének, a természethez fűződő viszonyának szellemét és rendszerét képes alakíta- ni, sőt ez az ő saját, nagy feladata, ez- zel járulhat hozzá a világlétezés gigan-

tikus, kozmikus művéhez, kerülhet vele összhangba vagy ellentétbe. Nyilvánvaló: az embernek az alapfeltételek ingyenességének szellemével összhangban kell megoldania civilizációs berendezkedését. Mert ha nem, szembekerül létezése alapfeltételeivel, ennek akkor pedig előbb-utóbb közvetlen fizikai és társadalmi következményei jelentkeznek, s az alapfeltételek megrendülésével bekövetkezik a totális pusztulás. Az a tény, hogy létezésünk-életünk minden fontos alapfeltételét ajándékba kaptuk és kapjuk, a gyermekek, a testvérek magatartására kötelez minket. A testvérekére, akik mindent megkaptak, s szüleik azt figyelik, mit tesznek egymással és az ajándékba kapott javakkal. Létezésünk alapfeltételeinek ingyenessége folytán objektíve testvérek vagyunk. Nem kétséges, hogy mi a forrása az ingyen adományok sokaságának, amelyek jóvoltából élünk, s az sem kétséges, hogy a mérhetetlen, végtelen ajándékokhoz mi magunk fontos hozzájárulással kapcsolódhatunk: a szabadon megélt testvériséggel tölthetjük be feladatunkat az egyetemes világfejlődésben. Mindezek ellenére azonban most nem vallásos meggyőződésre, nem erkölcsi megfontolásokra, hanem mindössze józan, elfogulatlan belátásra számítok. Hiszen mindenki számára megérthető, hogy ha létezésünk-életünk alapfeltételeit ingyen, ajándékba kaptuk, akkor az egymás közötti testvériség és a természet iránti tisztelet nem szívjóság kérdése, hanem föltétlen szükségszerűség. Bár az evangélium ismerete elengedhetetlenül fontos, hit nélkül pedig nem élhető emberi élet, mégis, pusztán formál-logikai okfejtéssel is megközelíthető az emberiség végső sorskérdése: ha az okozat ellentmondásba kerül az okkal, az okozat elveszti létalapját.

* * *

Az emberi kapcsolatoknak – mint láttuk –, van egy igen széles köre, ahol az ingyenség magától értetődő, vagy éppen szükségszerű. Egy másik kört képeznek azok a kapcsolatok, amikor egy ember más ember(ek) szükségletét munkával (ilyen célú erőfeszítéssel, teljesítménnyel) elégíti ki. Az ilyen kapcsolatokban helye van annak, hogy az, akinek szüksége kielégül, a kapott teljesítményt piaci értelemben egyenértékű teljesítménnyel viszonozza. Ez a gazdaság területe. (Azonban az adakozó önkéntessége esetén ilyen kapcsolatban is elfogadható az ingyenség – ilyen például a leprások és az őket ápoló apácák kapcsolata.) A létalapok ingyenességéből fakadó, testvériségen és tiszteleten

alapuló civilizációs berendezkedésen belül, a gazdaság területén az emberi kapcsolatokban tehát érvényes a viszonyosság elve: senkinek és semminek nem válhatok élősködőjévé, kizsákmányolójává. Itt minden elvart és felhasznált érték vagy teljesítmény ellenében köteles vagyok a magam értékeit és teljesítményét átadnom. Ha létezésem, életem, fejlődésem érdekében elveszek valamit a természettől, elfogadok embertársaimtól, tartozom azzal, hogy saját munkámmal, a tőlem telhető módon én is átadjam nekik azt, amire tőlem nekik szükségük van. Ez a teljesítmény-ellenteljesítmény törvénye, amely a testvériség gazdasági megélésének legelemibb feltétele. A nem munkaképesek (gyermekek, idősök, betegek, fogyatékosok) számára az élet föltétlen tiszteletének sérthetetlen törvénye – a természetjog – „továbbbutalja” az ingyenséget az elemi létfeltételektől a mindennapi szükségletek hiánytalan kielégítéséig. Ők tehát maradéktalanul jogosultak az emberhez méltó életre anélkül, hogy közvetlen, primitív módon értelmezett gazdasági ellenteljesítményre képesek lennének. A munkaképesek egymás közötti gazdasági kapcsolataiban azonban senki nem igényelhet, nem követelhet, s nem erőszakolhat ki ingyen teljesítményt. Az ingyen, ajándékba kapott lét- és életfeltételek abban az értelemben is testvériséget szülnek, hogy sem kiváltságokat, sem kiszípolozást nem tűrnek el az ingyenes létfeltételekből egyformán élők körében. Az eredeti tőkefelhalmozások irtózatos, köztörvényes büntőmege (az angliai „bekerítések”-től a rabszolgaságon és földrészek kirablásán át a GULAG-ig) éppen az ingyenséghöz fűződő kettős viszonyban ragadható meg: a létfeltételek ingyenséget közösen élvező emberiség egy csoportja saját gazdagodása és hatalma érdekében köztörvényes erőszakkal ingyenes teljesítményre kényszeríti az emberek más csoportjait, s rablás útján szípolozza ki a föld kincseit, meggyalázva ezzel az önmagából az emberiséget ingyen tápláló Földanyát. Ez a folyamat szükségszerűen vezetett a mai állapotokig.

* * *

Milyen képet mutat az emberi civilizáció a Krisztus utáni harmadik évezred hajnalán? Milyen elvek által, milyen belső-külső berendezkedést valósított meg mára az emberiség az ingyen, adományként kapott lét- és életfeltételek alapjain? Összhang, vagy ellentmondás van létalap és gazdasági működés, életfeltétel és emberi viszonyok között? A legelső, alapvető kérdés az, hogy milyen viszonyt

intézményesített az emberi civilizáció létezésének, életének ingyen kapott alapfeltételeivel? A dolog azzal kezdődik, hogy arra, amit az emberiség közösen és ingyen kapott, valaki, vagy valakik kimondják: Az enyém! Ezzel olyan irányba indulnak a fejlemények – az ajándék rablott holmivá válik –, amely irány szükségszerűen vezet egészen odáig, amikor a fejsze a fák gyökerére vettetik, a megajándékozottból világrabló lesz, s az ítélet nem marad el.

A végső pillanatig hosszú az út, az adományok határtalannak látszó türellemmel áramlanak, ha ezerszer és ezerszer méltatlanná válik is rájuk az ember, s egyelőre azt látjuk, hogy bármit művel, akkor is kitavasodik, az eső a földdel együtt táplálja, a napfény érleli a gyümölcsöket. Vannak, akik ebből a végtelen türelemből materialista cinizmussal vonják le a mindenkori gonosztevő ostoba magabiztatását: nyugodtan lehet rabolni, nem lesz semmi következménye. De nem lehet tudni, melyik az a pont, amikor még visszafordulhat az emberiség, s számot vehet létfeltételei ingyenességének következményeivel, a természet iránti tisztelet és a másik ember, a másik nemzet iránti testvériség szabad szükségszerűségével. Ez az írás semmit sem ér, elolvasása pedig fölösleges, ha csak mások „lepleződnek le” előttünk, s magunkat, saját önzésünket, kísértéseinket nem „érjük tetten”! A váltás és az emberiség megmenekülése pedig ezzel kezdődik: először saját viszonyaimban kell megtalálnom azt a mélyseges hálátlanságot, a visszaélések sokaságát, ahogyan magam zsákmányszerűen élek a végtelen áradatban kapott ingyen adományok tömegével, de kizsákmányoló vagyok a természettel, önző az embertársaimmal szemben. S ha ezzel a számvetéssel megvagyok – jöhet a Világbank. S csak így, csak ekkor lehet hatékony a fellépésem a külső rontásokkal szemben, ha megküzdöttem a belső rontással. Pedig a fellépés a külső rontással szemben égetően fontos és sürgős feladat. Olyan makro-rendszerek alakultak ki, amelyek erőnek erejével kényszerítik az egyént, hogy rosszabb legyen, mint amilyen valójában. A helyzet tehát az, hogy a rendszer rosszabb, mint az átlagos emberi személyiség erkölcsi átlagállapota. Ezért is utasítunk el minden bénító, közéleti cselekvéstől eltántorító, ilyesféle kapituláns jelszavakat: „Először javuljatok meg, aztán majd megjavul a rendszer.” Az nagyon is igaz, hogy bizonyosan tévútra vezet a külső fellépés önmagunk belső megtisztításának szüntelen igénye nélkül. Esztelen rombolás, fasizmus és bolsevizmus fakad a belső erkölcsi-tudati fejlődés nélküli külső fellépésből, bár-

mennyire jogosnak mutatkozik is. De a belső megtisztulásra és fejlődésre törekvők csupán az önzés egy magasabb szintje, ha nem párosul cselekvéssel, amelynek célja az emberi nem megmentése, a végzetes zsákutcákból kivezető utak megtalálása. Ha akad közösség, amely számára kettős az út: az egyidejű belső és külső küzdelem – az a közösség méltó lesz majd a civilizációs váltás véghezvitelére, reményünk szerint nem a katasztrófa után, hanem helyette.

* * *

A helyzet olyan súlyos, hogy minden aggodalomra okot ad.

Az emberiségnek egy létszámát tekintve jelentéktelenül piciny csoportja – bizonyos tragikus események láncolatán át – megszerezte a pénzvilágrendszer fölötti hatalmat. A nemzeti kormányok formálisan vagy informálisan átengedték ennek a csoportnak a pénzkibocsátás és a hitelrejtés jogát. A pénzhatalmi világrendszer fölött uralkodó csoport véghezvitte, hogy a pénzre és a hitelre való rászorultság az emberek és országok számára kategorikus jellegű, életbevágó jelentőségű legyen. S mivel a pénzteremtés világrendszerét (kibocsátás és hitel) a kezében tartja, gyakorlatilag a társadalmi életműködés minden területe fölött megszerezte a diktatórikus hatalmat. Szemléletes példa az Európai Unió, amely a pénzhatalmi világrendszer egyik álcázott óriásintézménye: a működő jogrend mindössze 20%-a van nemzeti kézben a tagállamokban, 80%-a fölött a brüsszeli bizottságok rendelkeznek. A tagállamok demokratikusan választott közhatalmi testületei még csak nem is véleményezhetik ezen, egyébként mindenféle demokratikus legitimitáció nélkül létesülő bizottságok rendeleteit. Ellenben a tagországok jogalkalmazói (bírói, rendőrségei) azonnal, teljes joggal kötelesek alkalmazni a brüsszeli rendeleteket. A mára kialakult totális monetarizmus (ennek hamis, egyben enyhítő-szépítő kifejezése a „globalizáció”), amely a totalitárius-diktatórikus uralmi formák modern újrafajzása, már most kellő eszköztárral rendelkezik ahhoz, hogy a mögötte álló, a tényleges világhatalmat gyakorló csoport mindent megszerezzen, amit csak akar. Világméretű propagandagépezetet működtet, hogy az emberek tudatállapotát saját érdekei és világszemlélete szerint sorvassza, csökkentesítse, s olyan visszafejlődést érjen el, amely pénztermelő rabszolga-tömegemberré teszi a XX. századig elvergődött, szabadságot és igazságot áhító embere-

ket. Az emberiség ingyen, közösen kapott adományaira kimondott igényt – „Mindez az enyém!” – e világrabló hatalom globalizálni törekszik. Fantasztikus világtervek készülnek (ezeket nemegyszer nyilvánosságra is hozzák, s ezek szelleméből megbízhatóan lehet következtetni a titkos tervek jellegére, szellemére is), amelyek a Föld újrafelosztásáról szólnak.

Mivel az életfeltételek pénzben koncentrálnak, egyfelől elhomályosul az emberek tudatában a létezés alapfeltételeinek ingyenessége, másfelől viszont a pénzbitorló disznófejű nagyúr létrehozhatja azt a súlyos, gyilkos tévképzetet, mintha ő lenne mindenható. Mintha ő adhatná az életfeltételeket, akinek és ahogyan akarja – nem pedig a kozmikus erősgárzás, a Nap, az eső, a Föld termőereje és kincsei, a társadalom valós működése stb.

A meghasonlás az ingyen kapott lét- és életalapok és e Júdás-követő, pénzhatalmi-elvű, pénzérdek-elvű civilizációs működés között éppúgy halad a végpont felé, ahogyan a pénzhatalmi világrendszer halad uralma érvényesítésében a totalitás felé. A tünetek annyira ismertek, hogy fölöslegesnek tűnik hosszasan sorolni őket: az ingyen kapott föld, víz, levegő szennyezése olyan mértékű, az emberek, népek, nemzetek, társadalmi rétegek, földrészek, égtájak, kultúrák gyilkos szembeállításra olyan élességű, hogy ha így haladnak tovább a dolgok, a természeti és szociális világválság kitörése már csak rövid idő kérdése. Mindez kizárólag a minden realitástól, a valóságos lét- és életalapoktól elszabadult, öncélú pénzérdek miatt, helyesebben: a pénzérdek mögött álló csoport uralmi érdekei miatt, ahol már nem számít az esőerdők kiirtása, milliók éhhalála. A helyzeten mit sem változtatnak a pénzhatalmi világpropaganda elektronikus és írott sajtón át bőven ömlő ideologikus hazugságai.

* * *

Igen, itt tartunk: a fehér ember által vezetett civilizáció folyamatai (pénzhatalom, technika) az emberiség ingyen kapott lét- és életalapjai ellen fordultak, azokat már közvetlenül támadják: a fejsze immár a fák gyökereire vettetett, a rablórendszer végzetének beteljesülése megkezdődött. Mindezt sokan látják, sokan akarnak „Megállj!”-t kiáltani, mégis, a civilizációs korszakváltásért fellépők közéleti hatékonysága igen csekély. Ennek egyelőre sokkal inkább a szellemi, mint az aktuál-politikai okai érdekesek. A szociális és környezeti-természeti világválság hatékony

megoldása érdekében nem elég a pénzhatalmi világrendszert kezében tartó csoport ellen fellépni; nem elég világhálózatát, globális intézményrendszerét szétverni; nem elég a korrupt, kapituláns nemzeti kormányokat elkergetni, a pénzkibocsátást és a hitelrendszert visszavenni nemzeti kézbe; nem elég a pénzrendszert megváltoztatni; nem elég a közvetlen demokrácia intézményeit kiteljesíteni, megerősíteni; nem elég a nemzetközi együttműködést a pénzhatalom által uralt önfeladó unionizmus vakvágányáról a konföderalizmus útjára áthelyezni. És nem elég a természetet romboló technológiák végérvényes kiirtása az ipari-mezőgazdasági termelés területéről. Mindez szükséges, végre is kell hajtani, de nem elég.

Előlről kell kezdeni a gondolkodást és a civilizációs építkezést. Ki kell alakulnia annak a reális erkölcsi és közgazdaságtani gondolkodásnak, amely számára az emberiség lét- és életfeltételeinek ingyenessége alaptétel, kiindulópont, s ebből az objektív realitásból (nem pedig külsődleges moralizálásból) vezet le minden életképes gazdasági rendszer éltető elvét: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Vannak, akik már a szakadéka csúszva is csak azt horgik, hogy egyedül az emberi önzésre lehet életképes gazdasági berendezkedést építeni, s az önzésen épülő civilizáció teljes megsemmisülése sem biztos, hogy jobb belátásra bírja őket. Ne ezekkel törődünk, hanem létezésünk, életünk realitásaival: életre fogadásunk első pillanatától utolsó lélegzetvételünkig adósok vagyunk. Mérhethetetlenül sok, amivel Istennek és embernek tartozunk, s oly csekély, amivel mások tartoznak nekünk. Ez az egyenleg hálára, nemes alázatra, élet- és munkakedvre indít majd minket, s örömmel tölti be rövid életünk mindennapjait. A teljesítmény-ellenteljesimény gazdasági törvénye szerves összhangban kell hogy legyen a közösen élvezett ingyenességekkel, s ez a testvériség megélésének másik oldala: senki ne lehessen közöttünk élőködő, járadékos, kizsákmányoló. De ez azt is jelenti, hogy mindenkire szükség van, mindenkinek értelmes feladata van e földi életben, s joga – a közösen, ingyen élvezett létadományokból fakadóan – az emberhez méltó életre.

* * *

Nem baj, ha a rossz fát kivágja a fejsze. A jó mag a jó földben már megereedt.

Éliás Ádám

az Összefogás a Fennmaradásért
Értéktörző Egyesület általános szövegíróje

Forrás: www.fennmaradas.hu